

*Бригада майбутнього це вигадана військова частина...
Персонажі книги та сюжет так само вигадані.
Будь-яка схожість з реальними персонажами
та подіями це чиста випадковість.*

Р.В. Борга

Стандарти ХОТІВШИХ В НАТО

(Сучасний військовий гумор, фантастика, детектив)

**Київ
2021**

УДК 821.161.1(477)'06-321.5
Б82

Борта Р.В.

Б82 Стандарти хотівших в НАТО : повість. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – 280 с.
ISBN 978-617-520-058-2

Стандарти хотівших в НАТО це чергова порція веселого армійського гумору від автора книги «Повість про паралельний полк».

Події розгортаються навколо навчань з НАТО, останні хочуть подивитися, як же у нас впроваджуються стандарти НАТО, а у нас тим часом впроваджують інші стандарти. Поки в НАТО розробляють високоточну зброю, у нас розробляють методичні рекомендації по розробці високоточної зброї. Поки в НАТО будують космічні апарати, ми робимо журнал прольоту космічних апаратів. Деякі заходи які ми проводим, в НАТО не розуміють... Хоча ці заходи інколи і нам незрозумілі. Просто ми їх виконуємо, бо нам так сказали. Тоді для чого ми це робим? Тому що так має бути! А хто це все придумує? Журнали, бірки, книги, недоліки, у кого там так пре фантазія? Хто ж це такі? Вони. Саме вони... «хотівші в НАТО» і у них є придумані стандарти... «стандарти хотівших в НАТО».

УДК 821.161.1(477)'06-321.5

ISBN 978-617-520-058-2

© Борта Р.В., 2021
© Видавництво Ліра-К, 2021

Пролог

Весна 1996 року.

Засипаною листям асфальтованою дорогою втомленою ходою, опустивши очі, крокував командир полку. Важкі часи у командира. Настільки важкі, що подати команду нікому. Ніхто не зустрічає командира. А кому ж його зустрічати, якщо в полку за списком одинадцять осіб залишалось, половина з яких на роботі не з'являється?

Важкі часи у командира. Шостий місяць зарплату не платять. Та нехай військові, вони якось проживуть, але сім'ї ... їх чимось годувати треба. Ось тому командир і дає можливість у полку не з'являтися.

Усе офіційно: похорон бабусь, дідусів, сусідів, родичів, весілля, розлучення та інші заходи. Відсутні, у свою чергу, то грошенят, то горілочки з коньячком підвезуть. У кого що було, той тим і ділився. Так і живе командир, від похорону до весілля, і навпаки.

А всього два роки тому по полку, цією самою дорогою гордо крокували солдати, на чолі марширував офіцер. Командира вітали. Командир вітався.

А тепер що? Полк майже розформували ... Офіцерів за штат виводять, а йому, командир, до пенсії кількох

років не вистачає. І що далі? Як бути? Що робити? Командир не знав.

Можна звичайно, як зампотех полку, на пониження, на командира роти в який-небудь дальній регіон попроситися, але це буде дорого коштувати ... А в командира зараз напруг з фінансами. Хоча напруг – це м'яко кажучи. Жерти в дома нічого... Останній мішок картоплі сім'я доїдає.

Ось так дослужився командир, а головне – не винен він у цьому. Не винен, що зарплату не платять, не винен, що війська розформовують. Що раптом армія непотрібною стала. Ніхто в цьому не винен. Просто на горі так вирішили. Тенденція там на горі така: знищити, розформувати, списати і забути.

Командир тенденцію цю бачив.

Лише в його гарнізоні за минулий рік розформували бригаду й окремих батальйон, а взимку остаточно поставили хрест на полк зв'язку, що в центрі міста. Таким чином, у гарнізоні спокійно служити можна тільки в обласному військкоматі, а там зайнято ВСЕ, навіть посади цивільних...

Біля боксів у тіні стояв сірий седан начальника юридичної служби полку. Старлей прибув з чергового похорону.

Командир побачив, зрадів. Хоч одна гарна новина за день. Мама старлея директором лакофарбових матеріалів працює, не дивлячись на масову кризу, вона могла дозволити собі багато чого. Так, минулого разу за два тижні вихідних командир перепаало п'ять пляшок горілки, літр коньяку, шоколадки всілякі там і сто п'ятдесят готівкою, а це, між іншим, великі гроші... За них командир два тижні сім'ю годував.

Юрист доповів про прибуття і тихенько так пошепки:

– Проблемка вийшла тащ полковник ...

Командир насупив брови, слово «проблемка» останнім часом йому не подобалося:

– Що сталося?

Старлей чмокнув губами, розставив руки й тоном, що ніє, відповів:

– Мати ... завод ... криза загалом.

Тремтячою від перегару рукою старлей простягнув командирю дві купюри, десятку і п'ятірку. – Більше нема... Реально самі без грошей.

Командир подивився на хабар. Зітхнув. Склав їх навпіл і обережно поклав у документи.

Засмутився командир. Смутку його немає меж. Хотів малому пенал у школу купити... Ех... Не вийде...

Командир нервово сопів. Думав, з якого боку вивернути шию цьому дрібному шарлатану. Хрін більше куди відпущу... Плюнув на асфальт.

– Тут ще дещо, – клацнувши пальцями згадав старлей. Він круто розвернувся, підійшов до багажника, відкрив його. – Це реально можна продати.

Командир з цікавістю вп'явся. У багажнику тісними стовпами стояли банки з фарбою. Командир спробував поррахувати скільки банок, але після першого десятка збився.

Юрист кліпнув очима:

– Стільки ж у салоні й вдома ще банок сорок. Тільки колір коричневий шоколад, синій та червоний.

Командир мовчки дивився і думав. Він подивився на фарбу і плавно перевів погляд на поржавілі ворота. Так кілька разів туди-сюди. Фарба і ворота породили в його втомленому від усього, що відбувається мозку, ідею. Його осяяло.

– Коротше! – нервово буркнув командир. – Мерщій у штаб. Зрозуміло? Збирай нараду.

– Гаразд, – кивнув старлей і з острахом подивився на командира. Наряду останнього разу ще тойрік проводили. Та й то щоб вирішити, кого скоротити, а кого ще на піврочку залишити.

– Стій... – наказав командир. – Цигарку давай!

Старлей простягнув пачку. Командир узяв три штуки, закурив і думає. Ідея є у командира. Ідея непогана, ось тільки там попрацювати треба, а в полку народ уже давно атрофований. Про слово «робота» навіть слухати не хочуть. Якось треба їм правильно ідею вималювати ...

На нараді у командира, крім нього та юриста сиділи четверо: начальник штабу, заступник з тилу, заступник з виховної роботи і комбат на прізвисько «безбат».

Сидять вони за квадратним столом, думають кожен про своє. Начальник штабу тихенько сопів учорашнім перегаром в бушлат. Йому було пофіг на все, що відбувалося за столом. У нього тридцять років вислуги, в будь-який момент можна йти на пенсію. Але що він буде робити на гражданці? Дружина пішла років п'ять тому й дітей забрала. Кляті іноземці, забирають чужих дружин. Де тепер їх шукати? Невідомо!

Зампотил жадібно дивився на колегу із запитанням, де він узяв пляшку? Адже останню батарею зі штабу зампотил особисто здав на металобрухт ще тиждень тому.

Заступник з виховної роботи, єдиний з офіцерів, який не отримав квартиру, думав, який же мудак зампотил, саме він і отримав останню в гарнізоні квартиру, після того, як розлучився з дружиною, залишивши їй і дітям троячку в центрі, а йому, заступникові з виховної, – здоровенний болт. Живе тепер у тещі й кожен

день змушений слухати її нудотне марення про своє не-вдале існування.

Комбат-безбат не думав ні про що. Подібну ситуацію він уже тричі пережив. Два роки тому розформували управління дивізії, в якому він обіймав посаду заступник заступника. Перевівся в іншу область заступником командира полку. Полк через півроку розформували. Перевівся сюди комбатом, і тут скорочення почалися.

Загалом нелегкі часи в офіцерів, та й в армії в цілому.

Командир набрав повні груди повітря і, відчувши в собі сили, твердо заявив:

– Колеги, я хочу, щоб ви знали. Я пишаюся тим, що служу з вами. Попри всі негаразди, попри проблеми, попри те, що нам півроку не платять зарплату й навіть нехай нас порізали та майже скоротили, я все одно пишаюся вами.

Хтось зітхнув, хтось просто зойкнув.

Атмосфера повного пофігізму. Нікому нічого не треба.

– Товариші, в понеділок до нас приїжджає остання перевірка. Вона буде ставити великий жирний хрест на нашому полку. Ну й нехай... Однак мене тішить радість того, що цю перевірку я переживатиму разом з вами, останнім офіцерським колективом полку.

Однак дарма що ...

– Павле Степановичу, – перебив командира комбат-безбат. – Ну, ми начебто люди дорослі. Оцінили, що стараєшся, бачимо, що готувався, молодець, тільки дай конкретніше ... Що від нас треба?

– Ех... – зітхнув командир. – Ідея у мене є. Полк звичайно ми не врятуємо, але і в бруд обличчям падати не хочеться.

– Павле Степановичу...

– Коротше, хочу я територію в порядок привести, перед перевіркою. Ворота на КПП пофарбувати. Ну, таке... Марафетик елементарний.

– Нахуя? – в один голос запитали присутні.

– Та так... Хочу я показати їм ... Гнидам столичним, що даремно вони полк такий розформовують. Хочу, щоб совість їх помучила ...

– Павле Степановичу...

Командир розумів, що перегнати ще трохи з промовою і люди розбредуться хто куди. Не ті зараз часи, коли можна лідерством своїм серця підлеглих підкорювати. Тому дістав він із сейфа літрову пляшку горілки, чим одразу ж заслужив повагу.

– Так... – заговорив комбат-безбат. – Вступ непоганий, Павле Степановичу.

Поставивши пляшку на стіл, командир поліз у сейф і дістав ще одну й поставив її біля першої.

В очах офіцерів заблищали вогники.

Знову поліз у сейф, дістав третю, потім четверту і п'яту. Пляшки він вишикував по-військовому в одну шеренгу.

– Ого... – вигукнув начальник штабу. – Знав би я про таке багатство ...

– А й справді, звідки? – запитав замполит. – Ми ж начебто вже все, що можна було, продали.

Командир промовчав. Не хотів він говорити про те, що беріг це добро вже рік. Не хотів він говорити й про те, що пити з ними це добро не збирався. Взагалі, якщо чесно, то командир залишив пляшки як хабар, на чорний день.

А зараз чомусь у нього з'явилося дике бажання показати свої організаторські здібності перевіряючим.

О-о-о, – хором вигукнули офіцери. Ось так би відразу й почав, Степановичу ... А то гордість ... Служба...

Командир посміхнувся, знав він, що зілля допоможе.

– Оце інша справа, Степановичу... Кажі, що робити треба?

І командир розказав. Потім подумав і додав. Спочатку працюємо, а потім п'ємо.

Закипіла робота в полку. У терміновому порядку були викликані всі, хто значився в полку фізично і духовно, формально чи неформально. На бойовий клич про останню п'янку примчали всі. За принципом старої казки про кашу і сокиру. Командир свій початок поставив, а далі справа за підлеглими. І вони відгукнулися. Кожен прихопив із собою трохи сімейних продуктів. Усім аж надто хотілося випити, як то було раніше. Щоб закусити було чим. Щоб ух ... Поговорити про те, про се, про наболіле.

Але спочатку робота. Так сказав командир. Ніхто й не сперечався. Працювали всі без винятку. Центральну дорогу вимели, бордюри побілили, територію заграбили. Усе, що фарбувалося фарбою, – пофарбували.

Години за три впоралися. А в штабі тим часом Маринка, діловод, картоплю з грибами смажила. Аромат такий стояв, що слині до пупа текли.

Закінчивши першочергові об'єкти, народ перейшов до самодіяльності. Кожен, хто вклав трохи себе в роботу, захотів її злегка прикрасити. Так би мовити, командира здивувати в останній раз. І став народ зі скотчу та паперу всякі там таблички ліпити, інструкції писати, вішати. Ну, щоб на стендах хоч щось висіло.

Ближче до вечора полк став схожий на новорічну ялинку. Прикрашений уздовж і впоперек людською

працею та фантазією. Командир ходив по полку, натішитися не міг.

Ох, не дарма я останнє бухло віддав. Ох, не дарма.

І мав рацію командир, що не дарма. І зрозумів це командир відразу, як тільки генерал, що перевіряє, з відкритим ротом вивчав свіжопофарбовані ворота КПП.

– Хєрасі, командире... Ну, даєш бля! Це що таке? Це полк, який розформовують?

– Так точно! Тащ генерал!

– Хєрасє? А це що? Навіть табличка? А це що, бордюри побілені? А хто ж їх білив, якщо у тебе підлеглих як кіт наплакав? Як, для тебе це не проблема? Ну, даєш, командир! А це що? Табличка! «МІСЦЕ ДЛЯ ПАЛІННЯ». Ух ти йопти! І газончики, дивись, як заграбили... А це що?

Генерал показав пальцем на заграблену граблями землю.

– Я назвав це трасіровочка, тащ генерал!

– А нахуя вона?

– Ну... це чудова можливість озадачити чимось неозадачених підлеглих. Щоб їм погані думки про службу в голову не лізли.

– Ну, даєш, командир! Ось дивіться, телепні!

Полковники, що супроводжували генерала, старанно щось позначали. А генерал тикав їх носом немов кошенят.

Зайшли у штаб. Там документація на столах розкладена. На документах акуратненька бірочка, що Дуразовці розробили.

– Ось... ось... – закричав генерал і підлеглих своїх тицяє в документацію. – Подивіться. Бачите? Та у нас у бойових бригадах так акуратно бірочки зробити не

можуть. Фоткайте...Як, фотік не взяли? Ах, телепні! Значить, малюйте і мені завтра все покажете.

І так злісно зносивши підлеглих, генерал раптом побачив, що віконна рама пофарбована в коричневий колір, а скло тримає білий штапик. І так сподобалося це генералу.

– А це що за твір мистецтва?

– Це ЧАПІК, – відповів командир. – Мій найкращий винахід. Він, як я думаю, міг би зробити життя у військах краще.

– Ех, командире. Ну, молодець. Порадував ти мене. Давно мене так ніхто не радував. Ох, давно. А що ти далі плануєш? Нічого. Звільнитися? Якого біса... Та хрін із цим полком, ми тобі інший дамо в підпорядкування. Або бригаду дамо бойову, щоб ти з неї показову зробив.

Я тобі зараз секрет один відкрию ... Розумієш... У військах зараз повний хаос відбувається. Людей багато, а зайняти їх нічим. Ми ж бойову підготовку скасували. На якого дідька вона треба? НА НАС ВСЕ ОДНО НІХТО НЕ НАПАДЕ. Та й будь-яке заняття воно ніби не потрібне, воно ризикувати змушує. Піде стріляти солдатик, відстрелить вухо собі ... Що тоді робити? Винного призначати доведеться. А через те, що травма, вогнепальна, цивільні обурюватися будуть, до нас, до військових, багато уваги буде. А коли до нас багато уваги, у нас руки зв'язуються. Не потрібна нам ця увага. Нам треба, щоб ніхто до нас не ліз.

Верховний штаб так, щоб ти розумів... Важкі часи зараз переживає. Ми частини розформовуємо... А кожна частина майном володіла. А куди тепер майно? Ось сидимо днями і ночами, вирішуємо, щоб економічно ви-

гідно для держави нашої, для народу нашого. А війська тим часом спиваються від байдуківання.

Командир полку стоїть, киває, думає, радіє.

І правда, не знав командир, яка біда військами ходила. Не знав він, що генерал, який перед ним стоїть, за цей рік п'ятнадцяту частину перевіряє. І всі частини якимось неправильно зустрічали його. Пофігізм у них в очах був.

Питає генерал:

– Чому не пофарбовано?

А йому у відповідь:

– Фарби немає.

Або – грошей на фарбу немає. Або ще чогось немає. Насправді, як вважав генерал, у них бажання не було. Коли немає бажання, людина відмазки ліпить. Коли бажання є, людина шукає можливості.

А в країні, в якій такі багатства, можливості можна знайти на кожному кроці. Не розумів генерал людей, які можливостей цих не бачать. Не розумів, та й розуміти не хотів.

Взагалі важко з такими людьми служити, їх прибирати потихеньку потрібно, безініціативні вони, безхребетні. З ними каші не звариш, вони скажуть, що немає у них каші, або солі в них немає.

Заповідав генерал командира полку. Забрав його із собою до столиці. До головкому на бесіду привів. Ад'ютант попросив командира постояти в коридорі, а генералу дозволив пройти широким коридором на зустріч з його величністю.

У цей момент з іншого боку крокував полковник, в особі якого командир упізнав свого давнього товариша по службі.

– Василь Петрович?

Полковник зупинився, придивився.

– Павло Степанович? – і, радісно посміхнувшись, додав. – Ти чи не ти?

– Я!

Командир теж зрадів зустрічі. Колись давно служили вони разом на заході. Дружили сім'ями. А потім перед розвалом совка доля їх розділила. Так вони з тих часів і не бачилися.

– Друже! – командир полку міцно потиснув руку другу. – А я думав, що ти в совку залишився.

– Що? В совку? Та боронь Боже.

– Ось і я не захотів.

– Ти краще розкажи як сам? Як сім'я? Скільки дітей?

Командир розповів усе, що стосується сімейного життя, і не більше. Про свої фінансові труднощі промовчав. Соромився. Часи зараз такі. Всім важко.

Потім про свої сімейні справи розповів Василь Петрович. Як виявилось, справи у Василя Петровича куди кращі ... Діти в престижному університеті навчаються. Дружина якийсь бізнес має.

– Непогано... – відреагував командир полку. – А яка у тебе зараз посада?

– Я начальник фінансового управління.

– У-у-у-у-у, – промимрив командир, розуміючи, як легко обскакав його колега.

– Фінуправління? – Начфін – старий друг, тут не гріх і про зарплату запитати. – Слухай... Запитаннячко є, нескромне ...

– Кажи! Тобі розкажу все як є!

– Ти не знаєш, коли зарплата буде?

Василь Петрович змінився в обличчі. На кілька секунд командир полку пожалкував про таке нескромне запитання. Він очікував критику на свою адресу, мовляв, усім зараз важко, а він ось тут такий, такими питаннями цікавиться.

Василь Петрович стояв мовчки й свердлов поглядом старого друга. Так тривало близько п'яти секунд, а потім він, начфін, клацнув пальцями та тихенько так відповів:

– Точно! Точно... ТОЧНО БЛЯ! ЗАРПЛАТА.

Командир полку стояв вилупившись не розуміючи що відбувається.

– Зарплата... А я то думаю, що я забув.

– Не зрозумів... – тепер і командир змінився в обличчі. – Ти що, зарплату забув дати?

– Ну так! Трясця...

– А на що ж ви живете?

Василь Петрович відповів тихенько, пошепки на вухо:

– Чотири вертолітних бази півроку тому продали, минулого місяця танкову дивізію в батальйон переформували. І це я взагалі мовчу про дрібні розформовані окремі батальйони.

Командир полку дивився на друга так, як мавпа в зоопарку дивиться на людину. Не розумів він ні дідька з того, що той говорив. А може, просто не хотів розуміти, може він вихований так, відданою дисциплінованою людиною, якій платять гроші виключно за терплячість цього несправедливого життя.

– Добре, що ти сказав! Трясця ... Це ж треба так ... І хрін хто нагадає. Раніше хоч ці замполіти вічно, бідні, бігали й нили, а зараз десь теж цілими управліннями пасуться.

– Значить, буде зарплата?